

ŠVP ZV

„CHYBA JE U NÁS PŘÍLEŽITOST.“

Tento dokument nahrazuje ŠVP ze dne 1. 9. 2020

ZÁKLADNÍ ŠKOLA FIVE STAR MONTESSORI

Dokument:		datum	podpis
zpracovala:	Mgr. Alena Vinterová	1.9.2022	
schválil:	Mgr. Alena Vinterová	1.9.2022	

Platnost: 1. 9. 2022

Účinnost: 1. 9. 2022

1. Identifikační údaje:

Název vzdělávacího programu: “Chyba je u nás příležitost.”

Název školy: Základní škola Five Star Montessori
IČ: 02050439
IZO: 69108698
Adresa školy: Lány 34, Brno - Bohunice
Jméno ředitele: Mgr. Alena vinterová

Kontakty:
E-mail: alena.vinterova@fs-montessori.cz
Telefon: +420 737 946 947

Zřizovatel:
Název: ZŠ Five Star Montessori, s.r.o.
Adresa: Sochorova 3262/23, 616 00 Brno
Lány 161/34, 625 00 Brno
Kontakty: Mgr. Alena Vinterová, tel. +420 737 946 947

Platnost od: 1. 9. 2022

V Brně dne 1. 9. 2022

ředitelka školy
Mgr. Alena Vinterová

1. Charakteristika školy

2.1 Historie a poslání školy

Základní škola Five Star Montessori zahájila svou činnost 1.9.2016 jako škola s jednou věkově smíšenou třídou. Škola nabízí vzdělávání podle principů pedagogiky Marie Montessori.

Cíl a hlavní úkoly výchovně vzdělávací práce Montessori pedagogiky se řídí mottem: „Pomoz mi, abych to dokázal sám“. Cílem je příprava na život, vytvoření vnitřní motivace k učení, harmonický rozvoj osobnosti, kladný a zodpovědný postoj k celoživotnímu vzdělávání.

2.2 Velikost a úplnost školy

Škola se nachází v městské části Brno – Bohunice. Provoz zahájila dne 1.9. 2016 s jednou třídou I.M a počtem 15 žáků (1. roč.- 13 žáků, 2.ročník - 2 žáci). Součástí školy je školní družina a školní jídelna. Budova školy stojí v prostředí krásného okrasného parku s velkým hřištěm v městské části Brno - Bohunice. Toto prostředí splňuje vysoký standard pro každodenní pohyb dětí v přírodě, na čerstvém vzduchu a pro realizaci širokého spektra aktivit pro environmentální výuku. Při nepříznivém počasí a v zimním období žáci využívají pro tělesnou výchovu pronajatou tělocvičnu spolku Orel Bohunice. S přibývajícími třídami se škola postupně rozšiřovala do dalších prostor až do plné obsazenosti.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický kolektiv splňuje uznaný minimální standard v ČR. Pedagogičtí pracovníci mají odborné vzdělání pro výuku na 1. i na 2. stupni ZŠ, většina z nich absolvovala akreditované kurzy o výchově a vzdělávání metodou Montessori. Ostatní si kurzy doplňují průběžně. Pedagogové se svým působením aktivně zapojují do šíření principů filosofie Montessori mezi pedagogickou i rodičovskou veřejnost. Mezi sebou navzájem komunikují, sdílejí nové poznatky a společně se zamýšlejí nad vzdělávacími strategiemi, metodami a formami práce.

2.4 Charakteristika žáků

Školu navštěvují především děti z brněnských Montessori mateřských škol ze všech městských částí a dojíždějí i děti z okolí Brna. Škola velmi úzce spolupracuje se zákonnými zástupci dětí, kteří mají jednoznačný zájem o vzdělávání dětí Montessori metodou, chtějí uplatňovat zásady této metody také v rodinném prostředí a aktivně se zapojovat do všech školních aktivit – školních i mimoškolních akcí.

2.5 Spolupráce s rodiči

V tomto směru jsme komunitní školou s partnerským přístupem při spolupráci s rodiči. Základ tvoří společná filozofie vzdělávání a týmová spolupráce. Rodiče si uvědomují, že škola není jen místem, kde se vzdělává jejich dítě, ale také místem, kde se mohou sami vzdělávat, kde mohou diskutovat a podílet se na tom, jakou školu chtějí mít. Rodiče se do dění ve škole aktivně zapojují účastí na společných slavnostech a akcích.

Aktivní účast rodičů:

- školská rada,
- pravidelné konzultace nad pokrokem dítěte (tzv. trojlístek), které probíhají 2 x ročně ve složení rodič – žák – pedagog,

- individuální schůzky dle potřeby rodiče a školy,
- dny otevřených dveří,
- individuální návštěvy ve výuce,
- společné slavnosti,
- pomoc při výrobě výukových pomůcek,
- dobrovolná pomoc při údržbě zahrady,
- účast na vzdělávacích kurzech pro rodiče,
- pravidelné informace prostřednictvím on-line portálu Edookit, ke kterému každý rodič obdrží přístupové údaje na počátku docházky dítěte do školy.

Informace o dění ve škole mohou rodiče získat z webových stránek a sociálně sítě facebook, kde je škola velmi aktivní a umožňuje tím rodičům nahlédnout do dění ve škole prostřednictvím fotek a videí.

2.6 Dlouhodobé projekty

Škola se zapojila do projektu Infrastruktura základních škol. Díky tomuto projektu vzniknou plně vybavené učebny pro výuku na obou stupních ZŠ, vznikla mimo jiné i jazykovo počítačová učebna, přírodovědná učebna a venkovní prostor pro výuku a pěstování rostlin. Díky projektu má škola elektronické zabezpečení budovy, bezbariérový přístup i z konektivitou.

Pro budoucí prvňáčky je určen celoroční projekt Klub předškolní přípravy, na kterém si díky aktivitám děti rozvíjí dovednosti a kompetence potřebné k plynulému nástupu do školy, děti se seznamují s učiteli a prostředním školy.

V každém školním roce probíhá ve škole supervize vedená odborníkem na Montessori vzdělávání nebo klima školy. Cílem je podpora a motivace pedagogického týmu jakož i individuální zpětná vazba jednotlivým pedagogům k jejich práci a schopnosti naplňování Montessori principů v každodenních činnostech.

Škola se pravidelně každoročně zapojuje do projektů 72 hodin a Výstava na stromech.

3. Charakteristika ŠVP

Naším hlavním cílem je poskytnout žákům bezpečné prostředí pro vzdělávání metodou Montessori pedagogiky, jejíž principy považujeme za základ celoživotního vzdělávání. Heslem každodenní práce je „svoboda se zodpovědností“, která úzce souvisí s respektem s sobě sama i k ostatním.

3.1 Cíle ŠVP:

- a) pomoc dítěti naučit se poznávat svět i sebe sama. V souvislosti se svými individuálními možnostmi si dítě osvojuje mateřský jazyk, cizí jazyk(y), matematiku, objevuje a poznává svět živé i neživé přírody, svět lidí, tradic, kultury i umění. Věnuje se tělesným aktivitám, které mu pomáhají rozvíjet tělo i ducha.
- b) podporovat přirozenou touhu dítěte po vzdělávání a vnitřní motivaci učit se po celý život. Věříme, že dítě se touží učit smysluplné věci pro život. Ve škole je v bezpečném prostředí s rodinnou atmosférou. Vychováváme svobodného a zodpovědného člověka, který dohlédne důsledky svého chování a rozhodování. Nemusí se bát udělat chybu, která je součástí učení.
- c) výuka anglického jazyka v maximální možné míře. Výuka anglického jazyka od 1. třídy je doplněna zájmovými kroužky anglického jazyka mimo vyučování a ve školní družině.
- d) umožnit dítěti kooperativní výuku a práci ve věkově smíšených třídách (tzv. trojročí) a skupinách

- e) podporovat tvořivost a kreativitu dětí. Ve škole vytváříme prostor pro seberealizaci, vychováváme svobodného a zodpovědného člověka, který dohlédne důsledky svého chování a rozhodování. Výuku přizpůsobujeme osobnostem, talentům a zájmům dětí, vedeme je k učení prožitkem a v souvislostech. Velký důraz klademe na podporu radosti z poznávání, tvořivosti a schopnosti samostatně řešit problémy. „Pomoz mi, abych to dokázal sám.“
- f) naučit se využívat moderní technologie. Každé dítě má ve škole k dispozici iPad, který mu slouží jako výuková pomůcka. Díky iPadu se děti seznamují s každodenním použitím moderních technologií (dobrý sluha, ale zlý pán), procvičují si učivo a učí se kriticky vyhodnocovat zdroje informací. Podporuje to rozvoj kompetencí žáků potřebných pro život, k výchově k vlastní odpovědnosti.

Desatero naší školy:

1. Svoboda se zodpovědností

Nelze připravit na dospělost dítě, které neumí přijmout zodpovědnost za svoji práci i svoje jednání. Jedním ze základních principů Montessori pedagogiky je připravené prostředí. Děti mohou kdykoliv začít samostatně pracovat a svobodně se rozhodnout, jakému tématu se budou věnovat. Pokud však práci začnou, jsou vedeny k jejímu dokončení a tím k přijetí odpovědnosti.

2. Respektující komunikace

Respekt se ve škole projevuje ve všech oblastech. Respektující komunikace, respekt ke tradicím, kulturnímu prostředí, zdravotnímu stavu, přístupu k životu, k nadání, náboženskému vyznání. Jen v bezpečném prostředí mohou žáci růst.

3. Výuka v souvislostech (mezipředmětové vazby)

Co se děje v běžném životě, to se promítá do dění ve škole. Volba prezidenta? Oslava Dne Země? Letní nebo zimní olympiáda? Sklizeň ovoce? Tradice a svátky? Ve škole nám jde o co největší propojení běžného života a školy, o předávání informací, které žáky co nejlépe připraví na „život“, a které jim pomohou se v běžném životě co nejlépe orientovat. To vše se děje napříč vzdělávacími oblastmi, což umožňuje žákům výuku lépe „prožít a vstřebat“.

4. Smysluplná práce

Vše, co žák ve škole dělá, mu musí dávat smysl. Nejen žákovi, ale i pedagogům a ostatním pracovníkům školy. Žáci jsou vedeni k tomu, že pouze smysluplná práce naplňuje a má hodnotu (pro něj i pro ostatní).

5. Bezpečné prostředí

Prostředí, ve kterém se žáci i průvodci cítí bezpečně, je nezbytnou podmínkou pro vzdělávání. Pokud se žák bojí, nemůže se efektivně učit. Jen v bezpečném prostředí se podporuje vnitřní motivace a zároveň i zdravé sebevědomí.

6. Sebereflexe

Komunitní kruh umožňuje každý den žákům shrnout, jak pracovali, co se jim dařilo více, co se jim dařilo méně a na čem chtějí dále pracovat. Schopnost uvědomit si a popsat svoje silné i slabé stránky patří k základním předpokladům pro zdravé sebevědomí každého člověka.

7. Práce s chybou

Náš vzdělávací program se jmenuje Chyba je u nás příležitostí. Všichni ve škole vnímáme, že chyba je prostor pro růst – je to opravdu příležitost pro vlastní rozvoj. V naší škole chyby děláme, následně s nimi pracujeme a díky chybám se posouváme. Chyba není „špatná“ – je vždy prostředkem ke kladení otázek,

ke zjišťování odpovědí a k přemýšlení nad tím, čemu ještě nerozumím. Platí pro žáky a i všechny ostatní pracovníky.

8. Slovní hodnocení

Každý člověk je jedinečný, nejsou na světě dva stejní lidé. I naši žáci jsou jedineční. Proto je v naší škole až do sedmého ročníku formativní hodnocení, které daleko lépe vystihuje žáka jako osobnost s jeho silnými i slabými stránkami, talenty a zároveň poskytuje srozumitelnou zpětnou vazbu.

9. Děti generací Z a alfa

Velmi intenzivně vnímáme, že v naší škole vychováváme děti generací Z a alfa, tedy všichni naši žáci jsou narozeni až po roce 2000. Generace dětí, která nezná život bez internetu. Každé dítě v naší škole roste spolu s moderními technologiemi (každé dítě má od první třídy svůj iPad) a učí se, jak s nimi pracovat tak, aby byly dobrým sluhou a ne zlým pánem.

10. Rodiče Five Star Montessori

Už od počátku budujeme ve škole vzájemnou důvěru a pospolitost. Setkáváme se na akcích, sdílíme, komunikujeme, nasloucháme si. Rodiče jsou nedílnou součástí školy.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie a metody práce

Každý člověk je bytost jedinečná a neopakovatelná. Z toho základního předpokladu vycházejí i vzdělávací metody a formy práce. V systému Montessori pedagogiky a prostředí musí být vzdělávací strategie a metody práce voleny tak, aby mohl učitel k dětem přistupovat zcela individuálně a vycházel vstříc potřebám každého dítěte. V naší škole klademe důraz na rozvoj klíčových kompetencí, které mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Smyslem základního vzdělávání je pomoci žákům utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence na takové úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

KOMPETENCE	CO ZVLÁDÁ ŽÁK NA KONCI VZDĚLÁVÁNÍ
KOMPETENCE K UČENÍ	• vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení • vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě • operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy • samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti • poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	• vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností • vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému • samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy • ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů • kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	• formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu • naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje • rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění • využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem • využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	• účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce • podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá • přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

	vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí - chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu - rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka - respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit - chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky - přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot - využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření - orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení
	- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků • využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce • chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání • předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
----------------------	---

A jak klíčové kompetence například naplňujeme?

- Respektujeme individualitu každého žáka. Vhodnými metodami a vedením reagujeme na jeho aktuální potřeby, senzitivní období, případně životní situaci (KU, KK, KSP, KŘP).
- Respektujeme psychologický vývoj žáků a jejich věková specifika, proto výuka probíhá ve věkově heterogenních skupinách. Podporujeme ročníkovou a mezitřídní spolupráci ve všech vzdělávacích oblastech 1. stupně a v několika vzdělávacích oblastech 2. stupně (KU, KŘP, KSP, KO, KD, KP).
- Na budování atmosféry třídy a školy pracujeme společně se žáky. Společně vytváříme pravidla, pojmenováváme společné hodnoty, dbáme na jejich dodržování. Uvědomujeme si, že nejlepším příkladem přístupu ke vzdělávání, k respektujícímu chování a morálním hodnotám je samotný pedagog. Proto pracujeme na fungujícím kolektivu a udržení si radosti z učení a práce s dětmi. (KK, KŘP, KSP, KP, KD).
- Při realizaci vzdělávacího obsahu navazujeme na dovednosti, vědomosti a zkušenosti, které již žáci mají a dále je rozvíjíme (KU, KŘP, KK, KP, KD).
- Vzdělávací obsah žákům nabízíme celistvě, propojujeme jednotlivé obory do smysluplných celků, objasňujeme žákům, proč se dané téma probírá, jaký má význam pro jejich další život a vzdělávání. Žáci pracují většinou v blocích, mají vymezený prostor pro samostatnou práci (KU, KŘP, KSP, KKo, KD, KP).
- Pomůcky jsou k dispozici volně a bez omezení. Žáci získávají vědomosti a dovednosti prostřednictvím praktických činností a projektů, například prací na školní zahradě, kuchyni nebo při úklidu školy (KU, KŘP, KSP, KKo, KO, KP).
- Žáci jsou vedeni k plánování výuky, k práci s kritérii, k řešení případných problémů s nedodržením termínů, jsou vedeni k zodpovědnosti za své vzdělávání a k dovednosti přijímat následky svých rozhodnutí. Žákům nabízíme různé techniky sebehodnocení a sebereflexe, vedeme je tak k přijetí odpovědnosti za své vzdělání i chování (KU, KŘP, KSP, KKo, KO, KD).

Použité zkratky:

KU = kompetence k učení

KŘP = kompetence k řešení problémů

KKo = kompetence komunikativní

KSP = kompetence sociální a personální

KO = kompetence občanské

KP = kompetence pracovní

KD = kompetence digitální

3.3 Naplňování vzdělávacích strategií:

Projektové vyučování

Vyučování je založeno na propojení teorie a praxe a vede žáky k vlastní činnosti, experimentování, kreativitě a učení v souvislostech. Při projektovém vyučování zapojujeme většinu výukových předmětů. Téma projektu je zpracováváno z různých pohledů, toto vede k ucelenějšímu pohledu na daný problém a usnadňuje jeho porozumění. Jako zdroj informací žáci využívají iPad, internet, výstup projektu mohou vytvořit na 3D tiskárně. Vyučování v projektech rozvíjí **KU, KK, KKo, KSP, KŘP, KP, KG**.

Problémové vyučování a konstruktivistický přístup

Pokud to charakter učiva dovoluje, nepředkládáme žákům hotové informace, ale na základě toho, co děti již znají, popřípadě na základě poskytnutých informací, dostanou zformulovaný problém, který mají řešit (individuálně, ve dvojici nebo ve skupině). Tímto způsobem žáci konstruují nové poznatky sami, experimentují, zobecňují. Konstruktivistickým přístupem žáci rozvíjejí **KK, KŘP**.

Skupinová práce žáků

Děti si kromě informací o učivu osvojují také dovednost spolupracovat, rozhodovat, respektovat vedoucího týmu i celý tým, rozdělovat práci a plánovat ji. Kooperativní výukou žáci rozvíjejí **KP, KKo, KO, KŘP, KG**.

Učení v souvislostech

Děti se učí své znalosti propojovat, hledat mezi nimi souvislosti, spojovat je ve větší celek. Souvislosti žáci objevují vlastní činností, uvědomují si je při realizování mezipředmětových vztahů. Toto učení rozvíjí **KU, KK, KKo, KSP, KŘP, KP, KG**.

Komunitní kruh/klima školy

V komunitním kruhu se realizují pravidelné ranní setkávání žáků, kdy mohou děti prožívat sounáležitost i svoji jedinečnost ve společenství třídy. V kruhu lze řešit různé problémy týkající se života třídy, ale i problémy týkající se probírané látky. Může to být i jedna z forem, jak děti mohou prezentovat svoji práci. Komunitní kruh je bezpečný prostor, kde děti mají příležitost vyjádřit své postoje a názory ke skutečnostem, které se jich týkají, kde mají prostor o problémech diskutovat, kde lze i případně jednotlivé názory korigovat. Tato organizační forma rozvíjí **KKo, KSP, KO, KŠP**.

Vzájemné učení

V některých případech lépe pochopí problematiku od svého spolužáka. Této metody využíváme v případech, kdy děti, které již probranou látku pochopily, pomáhají v pochopení ostatním. K tomuto učení dochází i v případě, kdy žák, popřípadě žáci prezentují svým spolužákům téma, které si předem připravili, ročníkovou práci apod. Často využívají ipady a pro tvorbu prezentací různé on line nástroje. Vrstevnické učení rozvíjí **KU, KKo, KP, KG**.

Práce s textem

Dovednost číst s porozuměním, orientovat se v textu, vyhledávat důležité údaje a mít schopnost vyjádřit text vlastními slovy je potřebná nejen při vzdělávání žáků, ale především pro praktický život. Čtenářskou gramotnost rozvíjíme ve většině vyučovacích předmětech. Při práci s textem využíváme například metodu kritického čtení a psaní. Práce s textem rozvíjí **KU, KŘP, KP**.

Venkovní výuka

Neomezujeme se pouze na výuku a výchovu v prostorách školy. Využívám možností kulturních akcí, exkurzí, výletů, turistických akcí, vícedenních pobytů A nabídky výukových programů jiných organizací. **KU, KK, KKo, KSP, KŘP, KP.**

Okamžitá zpětná vazba

Prostřednictvím vybraných Montessori pomůcek mají děti možnost okamžité zpětné vazby. Samostatně vyhodnocují a opravují svoji práci pomocí kontrolních listů a kontrol, které jsou součástí Montessori pomůcek. Žák si tímto způsobem může ihned samostatně ověřit správnost výsledku své práce. Může také požádat učitele o kontrolu i pomoc s hodnocením, případně ihned využije možnost doplnění učiva a společné procvičení. **KU, KK, KKo, KSP, KŘP, KP, KG.**

Návaznost učiva na životní zkušenosti žáků

Při práci se žáky navazujeme na to, co již o daném problému vědí. Děti jsou motivovány k tomu, aby si ve škole dosavadní poznatky doplnily, popřípadě upravily. Tyto uvedené vzdělávací strategie nejsou plným výčtem používaných vyučovacích metod. Jedná se však o ty nejčastější, které lze používat napříč všemi ročníky.

Do naší školy přichází především děti z mateřských škol s Montessori programem. Pedagogické metody a postupy navazují na principy, které byly v mateřské škole s programem Montessori uplatňovány. Některé děti mají také zkušenosti a dovednosti z mateřských centrech Montessori a z výchovy v rodině.

Montessori pedagogika respektuje především:

Senzitivní fáze ve vývoji dítěte – zvláštní vnímavost k získání určitých schopností a dovedností; trvají jen určitou dobu a nenávratně skončí, ať jsou využity nebo ne.

Polaritu pozornosti - maximální koncentraci dítěte na určitou práci. Pokud je dítě takto zaujato nebude vyrušováno a bude mu poskytnut dostatek času, aby práci dokončilo.

Připravené prostředí – připravené pro aktuální senzitivní období jednotlivých dětí; zahrnuje speciální výukový program a materiály, proces osvojování poznatků, osobnost učitele a lásku k dítěti. Prostředí Montessori třídy bude rozděleno do sekcí vzdělávacích předmětů. Sekce budou vybaveny otevřenými a výškově vhodnými policemi a nábytkem s potřebnými pomůckami pro rozvoj vědomostí a dovedností.

Věkovou heterogenitu (spojení ročníků), kooperativní výuka (spolupráce).

Specifické hodnocení a práci s chybou.

Základní filozofie vzdělávání Montessori

- budovat vnitřní motivaci dítěte k učení a poznávání
- vést pozornost dítěte k vlastní samostatné vzdělávací činnosti, orientace na jeho zájem
- dítě musí být v souladu se svými individuálními a vývojovými možnostmi.
- umožnit dítěti aktivní a individuální práci s použitím specifických didaktických pomůcek a učebního materiálu
- naučit dítě pracovat s chybou, vést k sebekontrolě a sebehodnocení
- naučit dítě respektovat druhé, respektu k sobě, k prostředí
- klást důraz na výchovu k lidství
- vychovávat svobodného jedince, naučit dítě realizovat svobodu se všemi pravidly, která s tím souvisejí, orientovat se na osobnost dítěte

Způsob výuky

Specifickým způsobem výuky je volná – samostatná práce dítěte, individuální řízená činnost, skupinová práce, frontální chvilky na vyvození definicí. Používá se také označení volná nebo svobodná práce, protože si dítě může samo volit:

co – jaký materiál si vybere, jakou oblast, na čem bude pracovat, co se chce naučit a o čem získat informace

kde – vybírá si místo, kde bude ve třídě pracovat

kdy – dítě nepracuje na povel či podle zvonění, ale motivuje ho jeho polarita pozornosti

s kým – může pracovat samo, ve dvojici, ve skupině, s učitelem

Volná práce však neznamená, že dítě střídá činnosti bez ukončení a důslednosti, nebo nedělá nic. Svoboda nespočívá v tom, že dítě zůstane ponecháno samo sobě, nebo že učitel vůbec nezasahuje do jeho vzdělávání a učebních procesů. Nějakou činnost v oblasti daného tématu si dítě zvolit musí. Učitel činnost dětí koordinuje a využívá své pedagogické dovednosti, aby bez příkazů pomohl najít dítěti činnost, která ho v daném tématu zaujme. Svoboda dítěte je zcela chápána jako povinnost s dodržováním daných pravidel. Svoboda se zodpovědností. Pokud se dítě pro něco rozhodne, je jeho povinností práci dokončit. Nemá-li sílu pro dokončení, požádá někoho o pomoc. Pokud chce dítě pracovat s určitým materiálem, který ho zajímá – samo se svobodně rozhodne – je jeho povinností dodržet daná pravidla. K těmto pravidlům jsou vedeny děti již od mateřské školy.

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola má vytvořeny podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, které integrujeme do běžných tříd. V případě, že pedagog vysleduje u žáka projevy, které by mohly být způsobeny specifickou poruchou učení nebo jiným handicapem a nestačí pouze zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka v rámci běžné výuky, informuje o svém zjištění zákonného zástupce žáka. Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka pedagogicko-psychologickou poradnu (dále jen PPP), popřípadě speciálně pedagogické centrum (dále jen SPC), a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), je žák dále vzděláván a hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště a individuálního vzdělávacího plánu vytvořeného na podkladě diagnostických závěrů z vyšetření. O vyšetření žáka odborníkem PPP nebo SPC může rodič požádat i bez doporučení vyučujícím. Pokud dojde odborné zařízení k závěru, že je třeba dítěti věnovat speciální péči, je nutné, aby o této skutečnosti rodič informoval třídního učitele. S poskytnutými údaji je zacházeno jako s důvěrnými. V rámci individuálního vzdělávacího plánu jsou závěry a doporučení odborného pracoviště rozpracovány do podoby očekávaných výstupů týkajících se obsahu učiva v jednotlivých předmětech, kterých se SVP týká, včetně volby vzdělávacích strategií pro období daného školního roku, případně jeho zbývajících částí. Individuální vzdělávací plán sestavuje třídní učitel, popřípadě ve spolupráci s učiteli ostatních předmětů. Vzdělávání dětí se SVP probíhá dále v souladu s individuálním vzdělávacím plánem. V případě handicapu zvláště závažného charakteru se na edukačním procesu podílí rovněž asistent pedagoga, jehož úkolem je poskytovat žákovi potřebnou podporu při účasti na běžné výuce. Tuto funkci může zřídit ředitel školy na základě doporučení odborného pracoviště. Odpovědnost za plánování obsahu vzdělávání, samotný průběh vzdělávání i hodnocení výsledků žáka nese vyučující daného předmětu, kterého se individuální vzdělávací program týká. Důraz je kladen na spolupráci všech zúčastněných subjektů ve výchovně vzdělávacím procesu tedy žáka, rodičů a pedagogů, což je základním předpokladem úspěšného vzdělávání žáků se SVP.

Žáci i rodiče rovněž mohou využít služeb školního speciálního pedagoga, který na škole pracuje.

Podpůrná opatření 1. stupně.

Slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka, je důležité včasné zjištění handicapu dítěte, aby bylo možné mu účinně pomoci. Základem je zpracování Planu pedagogické podpory, který připraví speciální pedagog spolu s třídním učitelem (průvodcem), ostatními vyučujícími dítěte a zákonným zástupcem. Pokud realizace PLPP nevede ke zlepšení v obtížích žáka, je doporučeno rodičům vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Podpůrná opatření 2. stupně

Podpůrná opatření druhého stupně jsou určena pro žáky, kteří vyžadují využívání individuálního přístupu ke vzdělávacím potřebám žáka. Jejich obsah a rozsah je specifikován školským poradenským zařízením. Základem je většinou zpracování Individuálního vzdělávacího plánu, který opět připraví speciální pedagog spolu s třídním učitelem (průvodcem) a ostatními vyučujícími žáka a ve spolupráci se zákonným zástupcem. Individuální vzdělávací plán je pravidelně konzultován a jeho účinnost je jednou ročně vyhodnocována.

Podpůrná opatření 3. stupně

Podpůrná opatření třetího stupně jsou určena pro žáky, u kterých charakter obtíží vyžaduje již znatelné úpravy v metodách práce, v organizaci a průběhu vzdělávání a v některých případech i k úpravám obsahu vzdělávání a výstupů ze vzdělávání. Jejich obsah a rozsah je specifikován školským poradenským zařízením. Základem je zpracování individuálního vzdělávacího plánu a podpora asistenta pedagoga. Individuální vzdělávací plán připraví speciální pedagog spolu s třídním učitelem (průvodcem) a ostatními vyučujícími žáka a ve spolupráci se zákonným zástupcem. Individuální vzdělávací plán je pravidelně konzultován a jeho účinnost je jednou ročně vyhodnocována.

Naše škola není připravena na přijetí žáků s potřebou podpůrných opatření čtvrtého a pátého stupně.

3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Postup při zajišťování výuky je obdobný jako u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato skutečnost vychází z toho, že také žák mimořádně nadaný má speciální vzdělávací potřeby. V případě, že učitel vysleduje u žáka projevy mimořádného nadání, informuje o svém zjištění zákonného zástupce žáka. Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka v PPP nebo v SPC a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka mimořádně nadaného, je žák dále vzdáván i hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště.

Výuka probíhá podle individuálních vzdělávacích plánů, které na začátku školního roku sestavují učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů. V individuálním vzdělávacím plánu budou rozpracovány závěry a doporučení PPP nebo SPC do podoby očekávaných výstupů, učiva a vhodných vzdělávacích strategií pro období školního roku, případně jeho zbývající části. Součástí individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka může být i jeho účast ve výuce některých vyučovacích předmětů ve vyšším ročníku, než který navštěvuje.

Výuka žáků mimořádně nadaných se v předmětech, ve kterých je integrace stanovena, zaměřuje na jejich individuální rozvoj. Vyučující budou sledovat mimořádně nadané žáky zejména po stránce osobnostního a sociálního rozvoje, který nebývá vždy v souladu s rozvojem žáka v oblasti intelektové. Práce na sestavení IVP budou zahájeny ihned po obdržení výsledků školského poradenského zařízení. Individuální vzdělávací plán bude vypracován v časovém horizontu do jednoho měsíce od obdržení. Součástí individuálního vzdělávacího plánu budou také termíny jeho plnění, vyhodnocování.

Podle individuální potřeby může být doplňován a upravován (i během školního roku). Škola si vyžádá písemný souhlas zákonného zástupce žáka k vypracování individuálního vzdělávacího plánu

Díky široké škále pomůcek a individuálnímu přístupu vytváříme podmínky pro práci s nadanými žáky, pro jejich individuální výukové tempo a rozvoj.

3.6 Začlenění průřezových témat

První stupeň

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)					
Rozvoj schopností poznávání	SP	SP	SP	SP	SP
Sebepoznání a sebepojetí	SP	SP	SP	SP	SP
Seberegulace a sebeorganizace	SP	SP	SP	SP	SP
Psychohygiena	SP	SP	SP	SP	SP
Kreativita	SP	SP	SP	SP	SP
Poznávání lidí	SP	SP	SP		
Mezilidské vztahy	SP	SP	SP	SP	SP
Komunikace	SP	SP	SP	SP	SP
Kooperace a kompetice	SP	SP	SP	SP	SP
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	SP	SP	SP	SP	SP
Hodnoty, postoje, praktická etika	SP	SP	SP	SP	SP

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)					
Občanská společnost a škola	SP	SP	SP	SP	SP
Občan, občanská společnost a stát					SP
Formy participace občanů v politickém životě				SP	SP
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				SP	SP

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (EGS)					

Evropa a svět nás zajímá	SP	SP	SP	SP	SP
Objevujeme Evropu a svět				SP	SP
Jsme Evropané				SP	SP

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)					
Kulturní difference	SP	SP	SP	SP	SP
Mezilidské vztahy	SP	SP	SP	SP	SP
Etnický původ				SP	SP
Multikulturalita				SP	SP
Princip sociálního smíru a solidarity				SP	SP

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)					
Ekosystémy	SP	SP	SP	SP	SP
Základní podmínky života	SP	SP	SP	SP	SP
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	SP	SP	SP	SP	SP
Vztah člověka k prostředí	SP	SP	SP	SP	SP

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MED)					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	SP	SP	SP	SP	SP
Interpretace vztahu a mediálních sdělení a reality				SP	SP
Stavba mediálních sdělení				SP	SP
Fungování a vliv médií ve společnosti				SP	SP
Tvorba mediálního sdělení	SP	SP	SP	SP	SP
Práce v realizačním týmu	SP	SP	SP	SP	SP

2.stupeň

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)				
Integrace v předmětech: VO, D, UK, VZ, ČJ, AJ, 2.CJ, SP				
Rozvoj schopností poznávání	VO,D			
Sebepoznání a sebepojetí		VO	VO, UK	UK
Seberegulace a sebeorganizace	VO		VZ	VZ
Psychohygiena		VO		VZ
Kreativita	ČJ, UK	ČJ,AJ, UK	ČJ,AJ,2.CJ	ČJ,AJ,2.CJ
Poznávání lidí		ČJ, AJ, D	ČJ, AJ, 2.CJ, D	ČJ, AJ, 2.CJ
Mezilidské vztahy	VO	VO		
Komunikace	ČJ, AJ, VO	ČJ, AJ, 2.CJ, VO	ČJ, AJ, 2.CJ	ČJ, AJ, 2.CJ
Kooperace a kompetice			VO, SP	VO, SP
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			VO	VO
Hodnoty, postoje, praktická etika	VO	VO		

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)				
Integrace v předmětech: VO, D, ČJ, INF SP: Projekt: Jarmark + Volby dobročinnosti KP: 72 hodin, Tříkrálová sbírka, Den proti rakovině				
Občanská společnost a škola	KP, SP	KP, SP	KP, SP	KP, SP
Občan, občanská společnost a stát	VO, INF	D	D	D
Formy participace občanů v politickém životě	SP	SP	SP	SP
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D	VO	VO	VO, D

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (EGS)				

KP: (Evropské) dny jazyků (1.CJ, 2.CJ, VO, ZE, ČJ, INF) SP: Evropské regiony – tvorba pomůcky				
Evropa a svět nás zajímá		KP	KP	
Objevujeme Evropu a svět		SP	SP	
Jsme Evropané	KP			KP

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)				
KP: (Evropské) dny jazyků (AJ, 2.CJ, VO, ZE, INF, UK)				
Kulturní difference	KP	KP		
Mezilidské vztahy	KP	KP		
Etnický původ			KP	KP
Multikulturalita	KP	KP		
Princip sociálního smíru a solidarity			KP	KP

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)				
Integrace v předmětech: VO, UK, M, PŘ, ZE, CH, FY KP: 72 hodin SP: Česko-anglický slovník enviro pojmů (AJ, ZE, INF)				
Ekosystémy	PŘ	PŘ, SP	PŘ	
Základní podmínky života	ZE	FY	CH, FY	FY
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	M, INF	VO	VO, UK	CH, SP
Vztah člověka k prostředí	KP		SP	

PRŮŘEZOVÉ TÉMA (PT) JEHO OKRUHY (TO)	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MED)				
Integrace v předmětech: ČJ, INF, VO				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ, VO	VO		
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			ČJ	ČJ
Stavba mediálních sdělení	INF	INF		
Fungování a vliv médií ve společnosti		VO	VO	

Tvorba mediálního sdělení	ČJ, INF	ČJ		
Práce v realizačním týmu		INF	ČJ	ČJ

4. Učební plán.

Učební plán existuje jako samostatný dokument a je přílohou k ŠVP (uloženo v kanceláři školy).

4.1 Týdenní hodinová dotace pro 1. stupeň.

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
21	21	24	26	26

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň.

Učební plán pro 1. stupeň je pouze orientační. Vyučování nemá pevný rozvrh hodin ani pevnou délku hodin, žáci si řadí činnosti podle své volby a věnují jim tolik času, kolik je pro kvalitní splnění úkolu potřeba. Vzhledem k plánování učiva v Montessori pedagogice a ročníkově smíšeným třídám jsou očekávané výstupy i učivo v jednotlivých ročnících pojaty jako minimální. Každý žák má zcela otevřený prostor pro svůj vlastní postup a hlubší zájem o předkládaná témata, což se pak odráží v jeho individuálních plánech. Z hlediska tvorby rozvrhu probíhá na 1. stupni naší školy výuka převážně ve dvouhodinových blocích.

4.2 Týdenní hodinová dotace pro 2. stupeň.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
28	28	30	32

Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň.

Učební plán pro 2. stupeň má pevný rozvrh hodin a jednotlivé předměty vyučují pedagogové dle své aproby. Přesto i zde platí, že si žáci řadí činnosti podle své volby a věnují jim tolik času, kolik je pro kvalitní splnění úkolu potřeba. Vzhledem k plánování učiva v Montessori pedagogice a ročníkově smíšeným třídám na jednotlivé projekty jsou očekávané výstupy i učivo pojaty jako minimální. Je kladen velký důraz na připravené prostředí. Každý žák má zcela otevřený prostor pro svůj vlastní postup a hlubší zájem o předkládaná témata, což se pak odráží v jeho individuálních plánech. V devátém ročníku je kladen důraz na přípravu na přijímací zkoušky.

5. Učební osnovy

Výuka na prvním stupni je shrnuta do jednoho společného předmětu Svět poznání, třídy jsou heterogenní (dvojoří až trojoří). Výuka na druhém stupni je rozdělena do jednotlivých předmětů. Díky tématické

výuce, mezipředmětovým vazbám a školním projektům dochází i na druhém stupni při výuce k častému propojení ročníků. Žák každého ročníku školy má při své práci možnost využít všechny dostupné didaktické pomůcky, modely, literaturu, pracovní listy, školní iPad apod. Učí se, získává nové informace a zkušenosti, učí se je přehledně zaznamenávat a zasazovat je do souvislostí, učí se spolupracovat, organizovat svou práci, prezentovat výsledky své práce před ostatními, hodnotit svou práci na základě srovnání se zadanými kritérii. Materiály, které žáci školy průběžně zpracovávají, si zakládají do svého portfolia. To slouží jako doklad o postupu každého dítěte. Při vedení portfolia se žáci učí třídít a zakládat své pracovní materiály. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků. Součástí běžného života každé třídy je komunitní kruh (tzv. elipsa), kde mají děti možnost sdělovat své zážitky, pocity a zkušenosti, diskutovat, vyjadřovat se k problémům, k pravidlům, prezentovat informace a hodnotit svou práci. Považujeme za důležité, aby se děti nebály mluvit o svých názorech a konfrontovat je s okolím. Ve škole je zajištěna možnost společné práce a tím i komunikace mezi žáky, při které se učí jeden od druhého. Komunitní setkání na elipse slouží také k předání informací o programu dne, změnách v programu či plánu. Výuka předmětů se neomezuje na prostory třídy. Pravidelně jsou zařazovány poznávací exkurze, výlety, práce v terénu, práce na projektech mimo prostor třídy, práce na školní zahradě apod.

5.1 Učební osnovy pro I. stupeň (1. trojročí, 2. dvojročí)

Charakteristika vyučovacího předmětu Svět poznání

Vyučovací předmět **Svět poznání** je vyučován ve všech ročnících prvního stupně a spojuje vzdělávací obory Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Matematika, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Člověk a zdraví a Informatika a začleňuje průřezová témata. Jeho časová dotace je posílena o 12 disponibilních hodin. Vyučovací předmět Svět poznání poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a je založen především na aktivních činnostech, které jsou pro praktický život typické. Žáci se díky tomuto předmětu procvičují v mezilidské komunikaci, učí se své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sama sebe. Postupně si rozvíjí logické a kritické myšlení, které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování a úsudku.

To, že je obsah všech oborů integrován do jednoho celku, umožňuje žákovi poznávat a učit se v souvislostech, ponořit se do zvoleného tématu a důkladně ho prozkoumat, využít podle svého aktuálního zájmu a potřeby připravené prostředí třídy a veškerý stále dostupný didaktický materiál. Touto cestou lze maximálně využít senzitivních období ve vývoji dítěte k optimálním pokrokům ve vzdělávání a umožnit žákovi zažít úspěch. Princip volného pohybu v připraveném prostředí, možnost zvolit si způsob práce a zodpovědnost za svou volbu podporují rozvoj téměř všech klíčových kompetencí.

Organizační formy výuky:

- evokace (uvedení do nového tématu)
- individuální práce dětí
- individuální lekce (učitel– žák)
- skupinové lekce (učitel– skupina žáků)
- spolupráce dětí (vzájemná pomoc, vzájemné učení, volná práce dvojic a malých skupin)
- samostatná práce podle zadaných kritérií
- domácí práce žáků
- krátkodobé a dlouhodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie:

- dbáme a zajišťujeme připravené prostředí se specifickým materiálem, který žák používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KŘP, KSP, KO)

- vzdělávací obsah nepředkládáme jako celek, ale dělíme jej na dílčí kroky podle individuálních potřeb žáka. (KU, KŘP, KSP, KO)
- plně respektujeme možnost výběru místa a spolupráce dětí. (KU, KO, KSP, KŘP, KP)
- pravidelně žákům nabízíme společné aktivizující práce k úvodu projektu i v rámci něj. (KU, KK, KSP, KŘP)
- žákům nabízíme společné aktivizující práce ke čtení, psaní, práci s textem, sebevyjádření, rozvíjení slovní zásoby a komunikačních dovedností. (KU, KK, KSP, KŘP)
- při práci žákům běžně nabízíme a umožňujeme přístup k různým zdrojům informací (encyklopedie, slovníky, pravidla českého pravopisu, žákovská knihovna, internet...). (KU, KŘP, KD)
- ve výuce využíváme různorodé metody a způsoby práce. (KU, KK, KSP, KŘP, KO, KD)
- ve výuce využíváme komunitní kruh. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)
- využíváme práci s chybou. (KU, KŘP, KP)
- respektujeme také osobnostní předpoklady žáků a jejich silné i slabé stránky. (KSP, KK)
- klademe důraz na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny. (KP, KSP)
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch. (KSP, KO)
- nabízením různorodých témat a aktivit podporujeme meziročníkovou spolupráci. (KU, KSP, KŘP, KKO, KD, KP)

Vzdělávací obory:

VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Jazykové i literární dovednosti, které si v rámci této vzdělávací oblasti žáci osvojují, využívají při čerpání poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání. Naším prvořadým cílem je vytvořit žákům vzdělávací nástroje - čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním, rozvoj vyjadřovacích schopností, komunikační výchovu, která obsahuje činnosti receptivní i produktivní. Cílem prvního trojročí je naučit žáky psát a číst s porozuměním, vyjadřovat své myšlenky slovně, později i písemně (jazyková výchova, čtení, psaní). Cílem druhého dvojročí je vést žáky k osvojení a uplatňování základní pravidel pravopisu, upevňovat schopnost čtení s porozuměním a rozvíjet schopnost vyjadřování ať už ústního či písemného. V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení a kultivovaně se vyjadřovat. Literární výchova umožňuje žákům postupně se seznamovat se základními literárními druhy a učí je vnímat jejich specifické znaky. Žáci individuálně rozvíjejí své čtenářské návyky.

Učivo a doporučené výstupy oblasti český jazyk a literatura jsou procvičovány na materiálech, které tematicky korespondují s právě probíraným učivem jiných vzdělávacích oblastí.

Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučován v každém ročníku. Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí, vede k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v žácích toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se v anglickém jazyce v běžných situacích a hovořit o jednoduchých tématech. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Veškerá výuka gramatiky je proto podřízena komunikačním schopnostem žáků, na něž je kladen důraz. Anglický jazyk je vyučován individuálně i ve skupinách. Podle jazykové úrovně jednotlivých žáků jsou tvořeny věkově smíšené skupiny, pro které je

vždy připravena adekvátní práce. K procvičování mohou žáci využívat různé výukové aplikace a – každý žák má iPad.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika

Matematika je založena především na aktivních činnostech a pro užívání matematiky v reálném životě a jeho situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti pro praktický život a získání matematické gramotnosti. Žáci si osvojují pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Velmi intenzivně pracují s ucelenou škálou Montessori pomůcek.

Číslo a početní operace - osvojení aritmetických operací ve třech složkách: dovednost provádět operaci, porozumění, významové porozumění, získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná.

Závislosti, vztahy a práce s daty - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů.

Geometrie v rovině a prostoru - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru. Nestandardní aplikační úlohy a problémy - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života.

Doporučené výstupy pro Matematiku jsou procvičovány na materiálech, které tematicky korespondují s právě probíraným učivem jiných vzdělávacích oblastí.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Člověk a jeho svět

Člověk a jeho svět vymezuje obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a bezpečí. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Pomáhá jim formovat základní vztah k životu, vlastní osobě, svému okolí a přírodě a učí je tyto hodnoty chránit. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování. Na základě získaných poznatků se žáci učí porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, včetně situací ohrožení, a učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Žáci se seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí společnost (globální problémy), aktuální problémy ve společnosti. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace, zpracovávají individuální i společné projekty atd. Projektová a badatelská výuka je doplněna vycházkami, exkurzemi, besedami a výukovými programy mimo školu (Planetárium, Technické muzeum, jiná muzea, výstavy, exkurze do výrobních podniků a jiných firem, environmentální programy).

Vzhledem k tomu, že výuka je díky Montessori systému postavena na celostních principech a mezipředmětových vztazích, učivo a doporučené výstupy oblasti Člověk a jeho svět se prolínají s ostatními vzdělávacími oblastmi a praktickým životem.

Do obsahu učiva jsou začleněny i „Montessori příběhy“.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST UMĚNÍ A KULTURA

Obor **Umění a kultura** v sobě spojuje dřívější předměty hudební výchova a výtvarná výchova. Charakteristickým znakem je činnostní pojetí vyučování a orientace na individuální předpoklady a možnosti osobnosti žáka. Vzdělávací oblast umění a kultura umožňuje žákům vnímat umění jako proces poznání a dorozumívání uměleckými prostředky a kulturu pak jako proces a výsledek duchovní činnosti,

ale i nezbytnou součástí každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Je zařazena ve všech ročnících.

Hudební výchova

Cílem výuky je získání pozitivního vztahu k hudbě, což se děje prostřednictvím:

- vokální činnosti – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje a jejich využití při produkci
- hudebně pohybové činnosti – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- poslechové činnosti – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob.

Cílem propojení aktivit z hudební výchovy, muzikoterapeutických aktivit a aktivit s prvky osobnostně sociální výchovy je harmonické spojení duševního, tělesného a sociálního rozvoje žáků, jejich vnitřní vyladění, harmonizace vlastního prožívání a vztahů k ostatním.

Při výuce jsou využívány dostupné vyučovací pomůcky, hudební nástroje, Orffův instrumentář a audio technika.

Výtvarná výchova

Cílem výtvarné výchovy je jak rozvíjení samostatné tvůrčí činnosti, tak i vztah k výtvarnému umění a pojmání estetična obecně:

- nasměřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

V oboru Člověk a svět práce se žáci učí pracovat s různými materiály a osvojují si dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Tento obor zahrnuje široké spektrum pracovních činností, žáci pracují se všemi dostupnými materiály – papírem, hlinou, vlnou, stavebnicemi, textiliemi, plasty, dráty. Žáci jsou vedeni k rozvoji jemné motoriky rukou, k osvojování pracovních návyků a dovedností. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Okruhy:

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla
- údržba třídy

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
- práce na školní zahradě

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování
- příprava jednoduchých pokrmů dle návodu

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Člověk a zdraví

Člověk a zdraví v sobě integruje předmět Tělesná výchova. Cílem Tělesné výchovy je vytvořit u žáků pocit radosti z pohybu a poznat vlastní pohybové možnosti a zájmy. Součástí je také zdravotní tělesná výchova. Tělesná výchova je tvořena těmito činnostmi: míčové hry, atletika, gymnastika, pohybové hry, plavání, netradiční sporty, zimní sporty. Škola využívá k hodinám tělesné výchovy pronajatou tělocvičnu. V případě příznivého počasí cvičí žáci na hřišti ve školní zahradě. Výuku plavání žáci absolvují v prvním trojročí. Žáci se převlékají do vhodného sportovního oblečení a obuvi.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech.

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení a další pohybové činnosti.

Činnosti podporující pohybové učení - komunikace v Tv, organizace při Tv, zásady jednání a chování – dodržování zásad fair play, terminologie, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech .

VZDĚLÁVACÍ OBLAST INFORMATIKA

Informatika

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Žáci si prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. V minecraft education žáci tvoří ročníkové projekty, 3D tiskárna umožňuje žákům spolupodílet se na vytváření výukových pomůcek. Díky používání iPadů 1:1 si žáci od 1. ročníku školy osvojují základy uživatelských dovedností. Do výuky jsou zařazeny i základy robotiky díky sadám LEGO We Do a MINDSTORM. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování. Dovednosti získané v tomto oboru žáci uplatní ve všech oborech lidské činnosti.

Výuka probíhá ve skupinách i samostatně. Nejčastěji využívanou vyučovací metodou je samostatná práce žáků nad konkrétními úkoly, které jsou koncipovány tak, aby si žáci měli možnost osvojit všechny základní techniky práce s konkrétními nástroji. Výuka je zaměřována na obsluhu PC (hardware a software), práce

s Internetem (email, využití internetu, komunikační techniky), kancelářskou práci (MS Office). V průběhu školního roku žáci pracují na rozsáhlejších tematicky zaměřených projektech. Významnou roli hrají mezipředmětové vztahy, které jsou vyjádřeny konkrétními projekty a aktivitami. Žáci se učí třídit informace, posuzovat je a aplikovat v praktickém životě v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Osvojují si základy elektronické komunikace a její zásady.

5.3 Učební osnovy pro 2. stupeň

Vzdělávací obory, resp. předměty a jejich charakteristika:

VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Vyučovaný **předmět Český jazyk a literatura** je součástí vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace. Cílem výuky je vytvářet předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci a pomoci připravit žáky na celoživotní učení a seberealizaci. Žáci se učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby se uměli orientovat při vnímání sebe sama i okolního světa. Učíme žáky používat jazyk jako nástroj ústního i písemného dorozumívání ve škole i v běžném životě. Podporujeme rozvoj komunikačních kompetencí, které napomáhají rozvoji znalostí a dovedností pochopit různá sdělení, rozumět jim a svobodně a s respektem se vyjadřovat. Kultivaci jazykových dovedností považujeme za klíčovou a je nedílnou součástí všech vyučovaných předmětů.

Vyučovaný předmět Český jazyk a literatura na druhém stupni se dělí na komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Všechny tři složky se navzájem prolínají.

V Komunikační a slohové výchově získávají žáci dovednosti potřebné k rozvíjení tvořivosti, kultivovaného ústního i písemného projevu, tedy svých komunikačních dovedností. Učí se vnímat a chápat různá jazyková sdělení přiměřeně svému věku a schopnostem, naslouchat druhým, číst s porozuměním, analyzovat text, využívat a rozšiřovat svoji slovní zásobu. Jsou schopni zapojit se do diskuze, vyjádřit svůj názor a prezentovat ho před skupinou, používat verbální i neverbální prostředky řeči.

Jazyková výchova prohlubuje a rozšiřuje znalosti z 1. stupně. Hlavním cílem je postupné osvojování dovedností a vědomostí potřebných k zvládnutí spisovné podoby českého jazyka, k odlišení různých útvarů a jejich vhodnému využití. Na tomto základě pak žáci mohou komunikovat s okolním světem, vyjadřovat své názory srozumitelně, přehledně, s využitím prostředků vhodných pro danou situaci.

Literární výchova působí na rozvoj estetického cítění žáků, napomáhá chápání mezilidských vztahů, přispívá k rozeznávání uměleckých hodnot. Prostřednictvím literárních ukázek získávají žáci možnost orientovat se v literárních druzích a vnímat jejich specifické znaky. Učí se uvažovat o textu, vnímat umělecké prostředky, rozvíjet své čtenářské dovednosti, formulovat vlastní názor a hledat argumenty.

Výuka probíhá většinou v dopoledních blocích a má komplexní charakter. Začíná společnou evokací v „kruhu“, pokračuje individuální nebo skupinovou prací s pomůckami, pracovními listy, pracovními sešity, apod., končí většinou opět „kruhem“ zaměřeným na sebereflexi a shrnutí výuky.

Cizí jazyk - Anglický jazyk.

Další cizí jazyk – Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk

Cizí jazyk a další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v mateřském jazyce a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, vyjadřování jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Cílem je rovněž rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému jazyku, případně dalším jazykům.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a realit zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Předmět Anglický jazyk: úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Předmět Německý jazyk: je vyučován podle učebnic Klett Maximal Interaktiv. Obsah výuky není však závislý pouze na dané učebnici, je kombinován s dalšími výukovými materiály vždy tak, aby bylo dosaženo požadovaných výstupů a zároveň se zohlednily individuální potřeby žáků. Zároveň je obsah výuky obohacen o tematickou výuku.

Předmět Španělský jazyk: je vyučován podle učebnic *¿Español? ¡Por supuesto!* (nakl. Edelsa Grupo Didascalía, S. A.). Obsah výuky není závislý pouze na dané učebnici, ale je kombinován s dalšími výukovými

materiály vždy tak, aby bylo dosaženo požadovaných výstupů a zároveň se zohlednily individuální potřeby každého žáka. Pokud je to možné, je výuka obohacena o mimoškolní aktivity s přímou vazbou na kulturu konkrétního dalšího cizího jazyka, případně o interakci s rodilými mluvčími. Úroveň A1: Žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

Předmět Francouzský jazyk: je vyučován podle učebnic *Décibel* (nakl. Didier). Obsah výuky není závislý pouze na dané učebnici, ale je kombinován s dalšími výukovými materiály vždy tak, aby bylo dosaženo požadovaných výstupů a zároveň se zohlednily individuální potřeby každého žáka. Pokud je to možné, je výuka obohacena o mimoškolní aktivity s přímou vazbou na kulturu konkrétního dalšího cizího jazyka, případně o interakci s rodilými mluvčími, o návštěvu jazykových center (*Alliance Française*), případně o další akce pořádané např. IFP, KFJL PedF.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika

Vyučovaný **předmět Matematika** je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Tato oblast je založena na aktivních činnostech žáků, pro které jsou typické práce s matematickými objekty a následné praktické využití v reálných situacích života. Při výuce rozvíjíme matematickou gramotnost žáků a propojujeme ji s ostatními předměty, neboť matematika tvoří nezastupitelnou roli v celém vzdělávání žáka.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Výuka probíhá většinou v blocích trvajících 90 minut. Začíná společným kruhem, kde si vysvětlujeme náplň hodiny, pokračuje individuální nebo skupinovou prací s pomůckami, pracovními listy, pracovními sešity apod., končí většinou opět „kruhem“ zaměřeným na sebereflexi a shrnutí výuky. Některé bloky matematiky trávíme venku, kde realizujeme tzv. terénní výuku matematiky. Témata v matematice propojujeme s dalšími předměty.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST INFORMATIKA

Informatika

Vyučovaný **předmět Informatika** je součástí vzdělávací oblasti Informatika. Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je na 2. stupni koncipován do následujících čtyř tematických okruhů:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Výuka probíhá ve výukových blocích ve specializované IT učebně vybavené stolními počítači, 3D tiskárnou a dataprojektorem. Výuka má komplexní charakter a je koncipována v úvodu společným představením daného tématu a navazováním na učivo z předchozích hodin formou opakování v podobě kvízových otázek či praktického cvičení na PC popřípadě s danou IT pomůckou (robotickou stavebnicí, prací s 3D tištěnými pomůckami a podobně).

Po úvodní instrukci pokračuje výuka individuální nebo skupinovou prací v příslušném softwaru, s danými stavebnicemi, 3D tiskárnou a podobně. V průběhu roku je výuka doplněna také o exkurze a je současně provázána s aktuální tematikou (dle ročního období, svátků, dění ve škole...). Součástí výuky je kladení důrazu na mezipředmětové propojování znalostí a dovedností.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Dějepis, Výchova k občanství

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství.

Vyučovací **předmět Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu

předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace, žáci jsou vedeni k pochopení pochopení historických jevů a dějů vzhledem k jejich současnosti i budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vyučovací **předmět Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře, hledání paralel mezi současnými a minulými událostmi v evropském a celosvětovém měřítku
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života, posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu a státu i k jiným národům a etnikům i respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech
- rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení
- akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů s vrstevníky vně i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě,
- vnímání možných předsudků a xenofobních postojů ve společnosti a v médiích
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití
- ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci

- uplatňování vhodných prostředků komunikace, vyjadřování vlastních myšlenek dle komunikačních zásad a zásad diskuse, zaujímání a obhajování vlastních postojů
- poznání a přiměřenému obhajování svých práv, pravidel asertivity a projevu svých postojů a citů

Výuka probíhá většinou v blocích a má komplexní charakter. Začíná společným kruhem, pokračuje individuální nebo skupinovou prací s pomůckami, pracovními listy, pracovními sešity, apod., končí většinou opět „kruhem“ zaměřeným na sebereflexi a shrnutí výuky. Témata i samotnou výuku často propojujeme s dalšími předměty.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A PŘÍRODA

Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis

Vzdělávací **předměty** oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje zejména obory zabývající se zkoumáním přírody a přírodních zákonů. V této oblasti je také zahrnut obor zeměpis, který má také společenskovední přesah.

V této vzdělávací oblasti si žáci osvojují metody a prostředky, které jim umožňují lépe porozumět přírodním zákonitostem, které utvářejí svět kolem nás, a ze kterého vycházejí výdobytky moderní vědy. Zprostředkovává informace o tom, jak člověk ovlivňuje přírodu a svět kolem sebe. Poznávají přírodu jako dynamický systém, jehož části se vzájemně ovlivňují.

Fyzika je předmět popisující jakým způsobem funguje svět kolem nás, nutí nás klást si otázky proč a jak věci fungují. Vede žáky k samostatnému, tvořivému myšlení a probouzí zvědavost, rozvíjí pozorovací schopnosti pomocí experimentů i přesnost postupů a opatrnost při dodržování pravidel bezpečnosti.. Zajišťuje rozvoj kritického myšlení a schopnost vyvození logického úsudku. Poskytuje informace o pozitivních i negativních vlivech různých dějů a jevů na stav věcí, životního prostředí, globálního i regionálního hlediska a učí žáky kladnému vztahu k životnímu prostředí a jeho ochraně. Seznamuje žáky s významem fyziky pro každodenní praktický život, i pro rozvoj lidstva z hlediska ostatních vědeckých oborů. Pomáhá získat zkušenosti při práci s informacemi, jejich získkem, zpracováním a využitím. Trénuje využívání digitálních technologií k usnadnění práce, komunikaci.

Chemie je předmět, který se zabývá přeměnami látek a jejich vlastnostmi, navazuje na předmět Fyzika a Přírodopis. Cílem předmětu Chemie vede žáky k zájmu o svět z hlediska jeho složení a vlivu na náš život, zájmu o to co jíme, jaké věci používáme a jaký to má dopad na naše zdraví a životní prostředí. Vede k samostatnému, tvořivému myšlení, rozvíjí pozorovací schopnosti pomocí experimentů i přesnost postupů a opatrnost při dodržování pravidel bezpečnosti. Zajišťuje rozvoj kritického myšlení a schopnost vyvození logického úsudku. Vytváří v žácích kladný vztah k životnímu prostředí a jeho ochraně. Seznamuje žáky s významem chemie pro každodenní praktický život a obory práce a vzdělávání.

Přírodopis je souborné označení pro skupinu přírodních věd, které přímo zkoumají živou a neživou přírodu. V praxi je využití tohoto pojmu velmi široké a jeho významové chápání se v průběhu času vyvíjí. Cílem předmětu je v žácích stimulovat zájem o přírodu a přírodniny. V souvislosti by také měli žáci hlouběji

porozumět vztahům v přírodě. Pomáhá žákům užívat otevřené myšlení, kritické myšlení a logické uvažování. Seznamuje žáky nejen se stavbou těla živých organismů a člověka, ale vede i k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností.

Zeměpis je předmět studující prostorové rozšíření jevů na Zemi, jejich vzájemnou interakci a vývoj v čase. Má přírodovědný i společenský charakter, díky kterému žákům pomáhá postupně odhalovat souvislosti přírodních, hospodářských a sociálních podmínek života lidí na světě. Také umožňuje žákům se orientovat v blízkém okolí, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech a informuje je o současných problémech lidstva. Žáci si tak uvědomí civilizační rizika, spoluodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztah lidí k životnímu prostředí.

Výuka probíhá většinou v blocích a má komplexní charakter. Začíná společným kruhem, pokračuje individuální nebo skupinovou prací s pomůckami, pracovními listy, pracovními sešity, apod., končí většinou opět „kruhem“ zaměřeným na sebereflexi a shrnutí výuky. Výuka většinou probíhá ve třídě, v blízkém okolí školy nebo v přírodě, na výstavách, exkurzích či ve spolupráci s jinými organizacemi. Část výuky je věnována projektům s mezipředmětovými přesahy. Výuka je vedena aktivizačními metodami, jednotlivé obory se vzájemně doplňují a navazují na sebe. Témata i samotnou výuku propojujeme s dalšími předměty.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST UMĚNÍ A KULTURA

Hudební výchova, Výtvarná výchova

Součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura jsou vyučovací předměty **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, gesta, mimiky atp.

Vzdělávací **předmět Hudební výchova** vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Výuka probíhá většinou v blocích a má komplexní charakter. Výuka probíhá ve třídě, v blízkém okolí školy, na výstavách, exkurzích či ve spolupráci s odborníky. Část výuky je věnována projektům s mezipředmětovými přesahy, často se prolíná s tematickou výukou (Vánoce, Velikonoce, svátky, apod.). Výuka je vedena aktivizačními metodami, témata i samotnou výuku propojujeme s dalšími předměty.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Tělesná výchova, Výchova ke zdraví

Součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví jsou předměty **Tělesná výchova** a **Výchova ke zdraví**. Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Tělesná výchova, tedy pohybové vzdělávání je charakterizováno rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví

Výuka probíhá většinou v blocích a má komplexní charakter. Probíhá v pronajaté tělocvičně, někdy na venkovních hřištích nebo jiných pronajatých sportovištích, předmět výchova ke zdraví vyučujeme zejména v kmenové třídě. Část výuky je věnována projektům s mezipředmětovými přesahy, je zaměřena na prevenci. Výuka je vedena aktivizačními metodami, jednotlivé obory se vzájemně doplňují a navazují na sebe. Témata i samotnou výuku propojujeme s dalšími předměty.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Člověk a svět práce

Předmět **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Je realizován zejména v 7. a 8. ročníku.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na

věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, volbu vlastního profesního zaměření a další životní a profesní orientaci.

Výuka probíhá většinou v blocích. Odehrává se ve všech prostorách školy a na vybraných exkurzích. Část výuky je věnována projektům s mezipředmětovými přesahy. Témata i samotnou výuku propojujeme s dalšími předměty, často se při práci na projektech spojuje více ročníků.

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení žáků je formativní s výstižným vyjádřením toho, kam se žák posunul, co už dokázal a na co se má dále ještě zaměřit, s respektováním vnitřní motivace k učení. Při hodnocení využíváme Bloomovu taxonomii. Oceňujeme každého žáka s ohledem na jeho schopnosti a možnosti. Výše než dosahování cílů vzdělávacích klademe dosahování cílů výchovných, budování postojů a hodnot žáků. Případnou chybu nechápeme jako jev nežádoucí, ale jako nástroj dalšího učení. Podporujeme sebepoznávání žáků, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností žáků, schopnost diskutovat a řešit konflikty, žáky vedeme k vlastnímu sebehodnocení.

Slovní (formativní) hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků musí být jednoznačné, srovnatelné s předem stanovenými cíli a kritérii, srozumitelné, věcné a pedagogicky odůvodnitelné.

Slovní hodnocení posuzuje míru naplnění konkrétních vzdělávacích cílů, které jsou formulovány ve školním vzdělávacím programu (ŠVP) v podobě výstupů.

Slovní hodnocení popisuje konkrétní zvládnuté oblasti vzdělávání resp. míru naplnění očekávaných výstupů a klíčových kompetencí s ohledem na individuální předpoklady žáka, zdůrazňuje individuální pokrok žáka, vyhýbá se srovnávání s ostatními, opírá se o předem stanovená kritéria, se kterými jsou žáci předem seznámeni, posuzuje výkon žáka, nikoliv jeho osobnost, podněcuje žáka k dalšímu rozvoji, ukazuje další cestu.

Způsoby hodnocení:

- průběžné ústní hodnocení během jednotlivých činností žáka jako motivační složka a zpětná vazba na konci dané činnosti
- individuální rozhovory pedagoga s žákem podle potřeby

- na konci 1. a 3. čtvrtletí probíhá formou setkání učitel – zákonní zástupci – žák slovní hodnocení, je hodnoceno naplňování cílů, úroveň dosažených vědomostí a dovedností, problémy v učení a hledají se způsoby, jak překážky překonat, hledají se možnosti k posílení vnitřní motivace žáka
- sebehodnocení žáků v ústní i písemné formě je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně, přiměřeně věku žáků
- po ukončení skupinové práce probíhá společné hodnocení práce

Při slovním hodnocení je kladen důraz na vhodnou formulaci, která je zaměřena na konkrétní problém a činnost. Je upřednostňován pozitivní pohled ve vyjádření.

Kvalitní slovní hodnocení je také plnohodnotným východiskem pro informaci o výsledcích rodičům žáka. Se žákem je komunikováno o tom, jakým způsobem může své výsledky zlepšit.

Učitel výsledky neporovnává s ostatními, hodnotí osobní pokrok žáka, porovnává pouze jeho aktuální výkon s předchozími výsledky jeho práce.

Učitel se snaží zvýšit sebejistotu žáka, zaměřuje se na pozitivní výsledky, zvyšuje jeho sebevědomí.

Je třeba oceňovat snahu, píli, iniciativu, schopnost spolupráce s ostatními, efektivní využití času pro práci.

V průběhu vzdělávání a výchovy jsou rodiče žáků informováni slovním zápisem minimálně jedenkrát v měsíci (informační systém EDOOKIT) nebo osobními konzultacemi.

Součástí hodnocení je i žákovo portfolio.

Formulace hodnocení vyjadřuje schopnost dosahování klíčových kompetencí.

Základní kritéria pro hodnocení

Žák si společně s učitelem vypracovává denní, týdenní nebo měsíční plán práce.

Žáci jsou vedeni k sebehodnocení: společné hodnocení s ostatními dětmi, zápisem do plánů, zpětnou vazbou při kontrole chyb, rozhovorem s učitelem.

Průběh práce zaznamenává žák do plánů, resp. deníků činností.

Žák si samostatně nebo s pomocí učitele porovnává, kontroluje práci s pomůckami, pracovními listy apod. s kontrolním listem, příp. kontrolou v pomůcce.

V závěru učebního tématu vypracovává žák kontrolní shrnutí.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Žák by měl vnímat pocit odpovědnosti za výsledky svého vzdělávání, k čemuž by mělo sebehodnocení směřovat a podporovat.

Prostřednictvím sebekontroly a sebehodnocení se rozvíjejí všechny klíčové kompetence.

Sebehodnocení (ústní i písemné) je využíváno průběžně. Je doplňkem a rozšířením ostatních forem hodnocení učitelem.

Žák při sebehodnocení zahrnuje průběh své práce, dílčí výsledky i celkový výsledek. Snažíme se docílit toho, aby neměl blok (stud, obavu,...) k objektivnímu zhodnocení své práce. Podmínkou je vytvoření atmosféry respektu, bez srovnávání výsledků s ostatními, prostředí prosté výsměchu ze strany spolužáků apod. Žák se naučí formulovat své hodnocení použitím formulací např. – jsem, nejsem spokojen..., podařilo, nepodařilo se mi..., chtěl bych zlepšit..., chtěl bych se zaměřit na..., mám radost z..., pomohlo by mi..., bylo pro mne těžké... Žák by se neměl obávat sdělit i to, že ho práce nezaujala. Učitel v tomto případě zjistí důvod – zpětná vazba pro učitele. Cílem sebehodnocení je dosáhnout podobných formulací, které jsou objektivní a reálné.

Sebehodnocení se vždy vztahuje k určitému předem dohodnutému úkolu, tématu, časovému intervalu..., což je spojeno s dohodnutým rozsahem práce, časovým vymezením pro odevzdání práce (dokončení projektu, domácího úkolu, týdenního plánu, měsíčního plánu, ročníkové práce).

Metodami pro sebehodnocení mohou být i např: diskuse, hodnotící listy, práce s chybou, dotazníky, portfolio, hodnotící tabulky, sebehodnotící zápisy, deníky, apod.

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z výsledků vyšetření žáka ve školském poradenském zařízení a jeho doporučení. Dochází k úpravě metod, obsahu a ověřování míry naplnění upravených očekávaných výstupů na základě individuálních vzdělávacích potřeb.

Hodnocení žáka na vysvědčení se vyjadřuje slovně. Slovní hodnocení vystihuje úroveň rozvoje, kterého dosáhl žák ve vztahu k naplnění očekávaných výstupů formulovaných v jednotlivých předmětech školního vzdělávacího programu. Obsahuje všechny vyučované předměty, ocenění úspěchů žáka, zdůraznění jeho kvalit, upozornění na oblasti, na které je třeba se zaměřit, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Obrací se k žákovi a formulace jsou volené tak, aby mu byly srozumitelné. Je formulováno individuálně ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům a možnostem žáka. Zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji. Je hodnocena snaha, píle žáka a jeho přístup ke školní práci. Učitel jeho výkony neporovnává s výsledky ostatních žáků.

- nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku.
- je-li žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.
- jestliže nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.
- podklady pro hodnocení žáka (žákovské portfolio) lze získávat z komunikace pedagog – žák, průběžného ověřování výsledků vzdělávání, výsledků ze skupinové práce, hodnocení spolupráce ve skupině, hodnocení zpracovaných výstupů, individuálně zadaných písemných úkolů a sebehodnocení žáka.
- informování zákonných zástupců je zajištěno možností individuálních konzultací s pedagogy, na třídních schůzkách a na společných setkáních rodič-žák-učitel, pololetním výpisem z vysvědčení, možností nahlédnutí do důležitých testů žáka resp. portfolia žáka a vysvědčením za první i druhé pololetí.

Hodnocení chování

Hodnocení chování na vysvědčení je prováděno formou slovního hodnocení.

Pravidla hodnocení chování žáka vychází z těchto kritérií: chování žáka ve škole při vyučování a na akcích pořádaných školou, dodržování školního řádu, schopnost spolupráce se spolužáky, pomoci druhým, přihlídnutí k speciálním vzdělávacím potřebám žáků (pozornost, sociální situace žáka apod.), přístup žáka ke svému vzdělávání, k plnění školních úkolů a povinností.

Škola zajistí přepis slovního hodnocení na klasifikaci v případě vyžádání základní školou, když žák přestupuje, nebo pro potřeby přijímacího řízení. Přepis zajistí třídní učitel. S převodem na známky je prokazatelně seznámen žák i jeho zákonný zástupce. Pro potřeby přijímacího řízení na víceletá gymnázia nebo konzervatoře je převod proveden na základě stejných zásad v lednu nebo únoru školního roku a pouze na žádost zákonných zástupců.

V 8. a 9. ročníku jsou žáci hodnoceni známkou.

Klasifikace a jí odpovídající slovní hodnocení:

Závěrečné hodnocení	Plnění a zvládnutí očekávaných výstupů	Osobní přístup žáka k výuce	Aktivní práce žáka ve výuce	Práce podle pokynů pedagoga
výborně (1)	Plní s velmi drobnými nedostatky.	Zahrnuje velmi pečlivou a pravidelnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (až na výjimku vždy přesný, estetický a tvořivý). Žák jeví zájem o téma.	Je velmi aktivní, samostatný, velmi dobře spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Pracuje samostatně a tvořivě podle pokynů, pouze výjimečně s podporou vyučujícího.
chvalitebně (2)	Plní s pouze drobnými nedostatky a chybami.	Zahrnuje pečlivou a většinou pravidelnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (v převážné většině přesný, estetický a tvořivý).	Žák jeví zájem o téma. Je většinou aktivní, samostatný, dobře spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Pracuje samostatně a tvořivě podle pokynů za občasnou podpory vyučujícího.
dobře (3)	Plní s chybami a nedostatky. O téma jeví občas zájem.	Zahrnuje neúplnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (nepřiliš přesný, estetický a tvořivý).	Je jen občas aktivní, méně samostatný, ale spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Pracuje s podporou učitele, většinou se řídí jeho pokyny.
dostatečně (4)	Plní se závažnějšími chybami a nedostatky.	Zahrnuje nepečlivou a nepravidelnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (nepřesný, neestetický). Žák jen ojediněle jeví zájem o téma.	Je převážně pasivní, nesamostatný, špatně spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Žák pracuje jen s trvalou podporou a pomocí učitele, často se neřídí jeho pokyny.
nedostatečně (5)	Neplní.	Chybějící příprava na vyučování.	Nejeví zájem o téma. Samostatně nepracuje, s ostatními nespupracuje.	Není schopen pracovat ani s trvalou podporou a pomocí učitele, neřídí se pokyny.